

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

Zeleni sistem naselij skozi črpanje EU sredstev

dr. Jernej Červek
Ministrstvo za naravne vire in prostor
Direktorat za prostor in graditev

Vsebinska izhodišča za izvajanje mehanizma CTN in DRR v Programu EKP 21 - 27

Prednostna naloga 3: Zelena preobrazba za podnebno nevtralnost

Specifični cilj RSO2.7. Izboljšanje varstva in ohranjanja narave ter biotske raznovrstnosti in zelene infrastrukture, tudi v mestnem okolju, in zmanjšanje vseh oblik onesnaževanja (ESRR)

- Ukrepi za zagotavljanje in izboljšanje zelene infrastrukture, dostopa **prebivalcev** do zelene infrastrukture v **urbanih območjih ter ozelenjevanje mest** pomembno prispevajo k ohranjanju in izboljšanju kakovosti življenja in okolja v mestih.
- Podpira se vlaganja v zagotavljanje **dostopne** in privlačne zelene in modre urbane infrastrukture, ob upoštevanju **načela uporabe na naravi temelječih rešitev**.

Operacije morajo prispevati k doseganju **kazalnika rezultata**

- **Upravičenci:** lokalne skupnosti, javni zavodi in drugi javni organi in institucije, javna in zasebna podjetja, ki izvajajo javne funkcije, ministrstva in regionalne razvojne agencije.

- **Razpoložljiva sredstva v okviru tega specifičnega cilja:**
 - **Mestnim občinam (12) po povabilu ZMOS v okviru mehanizma CTN 23,44 mio EUR (EU + RS);**
 - **Vsem občinam (212) v okviru regionalnega razvoja z mehanizmom DRR 32,7 mio EUR (EU + RS) + Inovativni projekti za zagotavljanja zelene infrastrukture v mestih 7 mio EUR (EU + RS), skupaj 39,7 mio EUR**

Podprti bodo projekti, katerih skupni priznani upravičeni stroški znašajo najmanj 0,3 mio EUR. Projekte se lahko združuje v skupine projektov (zelene površine), ki dosežejo ali presežejo zahtevano skupno vrednost EU dela sofinanciranja projektov.

V okviru SC RSO2.7. bomo podprli ukrepe za:

1. izboljšanje kakovosti in uporabnosti **obstoječe ter vzpostavitve nove zelene infrastrukture, javno dostopnih zelenih površin in naravnih struktur** v mestih ter povezovanje tudi za zagotavljanje ekosistemskih storitev t.i. zelenih in modrih koridorjev;
2. **komasacijo zemljišč mestnih zelenih površin** z možnostjo odkupa zemljišč, pri čemer bodo odkupljena zemljišča del ukrepa zagotavljanja javnih zelenih in modrih površin in ne samostojen ukrep;
3. **ozelenjevanje grajenih površin v mestih**, kot na primer ozelenjevanje javnih odprtih prostorov, zelene strehe, zelene vertikalne površine, idr.;
4. **ozaveščanje in vključevanje lokalnega prebivalstva** v vzpostavljanje in izboljševanje zelene infrastrukture in zelenih površin ter ukrepe za ozelenjevanje mest;
5. **inovativni projekti** zagotavljanja zelene infrastrukture v mestih.

Zakaj Zelena infrastruktura:

➤ Uredba EU o obnovi narave

- Države članice moramo na podlagi uredbe **do leta 2030 sprejeti ukrepe za obnovo vsaj 30 odstotkov kopenskih**, obalnih, sladkovodnih in morskih habitatov, ki trenutno niso v dobrem stanju, do leta 2040 vsaj 60 odstotkov in do leta 2050 vsaj 90 odstotkov.
- Specifične zahteve za posamezne ekosisteme med drugim vključujejo:
ukrepe za doseganje naraščajočega trenda zelenih površin v urbanem okolju.

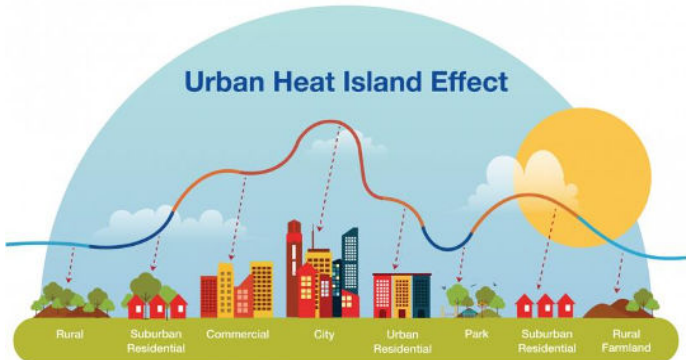
➤ Resolucija o Strategiji prostorskega razvoja Slovenije 2050 (ReSPR50)

- za preprečevanje pretiranega zgoščanja urbane strukture z doseganjem ali **ohranjanjem vsaj 40 % deleža javnih in odprtih zelenih površin v ureditvenem območju naselja**

➤ Prilagajanje naselij na vplive podnebnih sprememb

**Podnebni zakon, Strategija prilagajanja naselij na podnebne spremembe
kakovosten urbani prostor za bivanje, delo in rekreacijo**

Mozaik urbanih tal

Raščen – umetno preurejen teren:

Prekrita površina

Raščen / naravni teren

Park, otroško igrišče,...

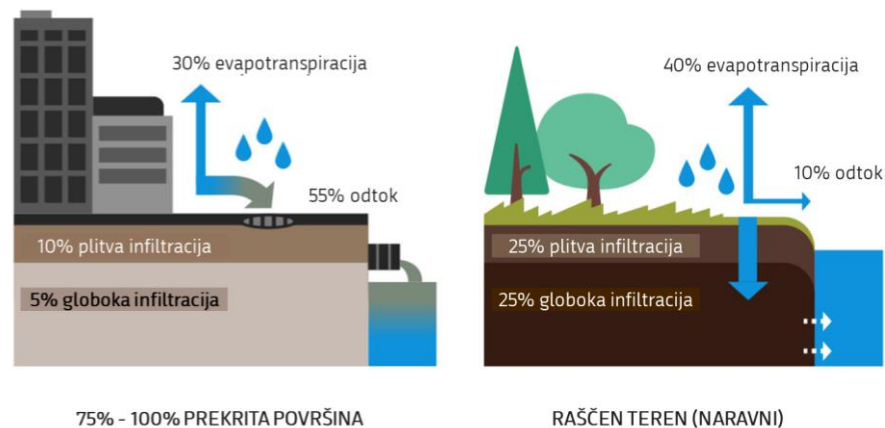
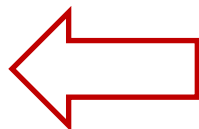
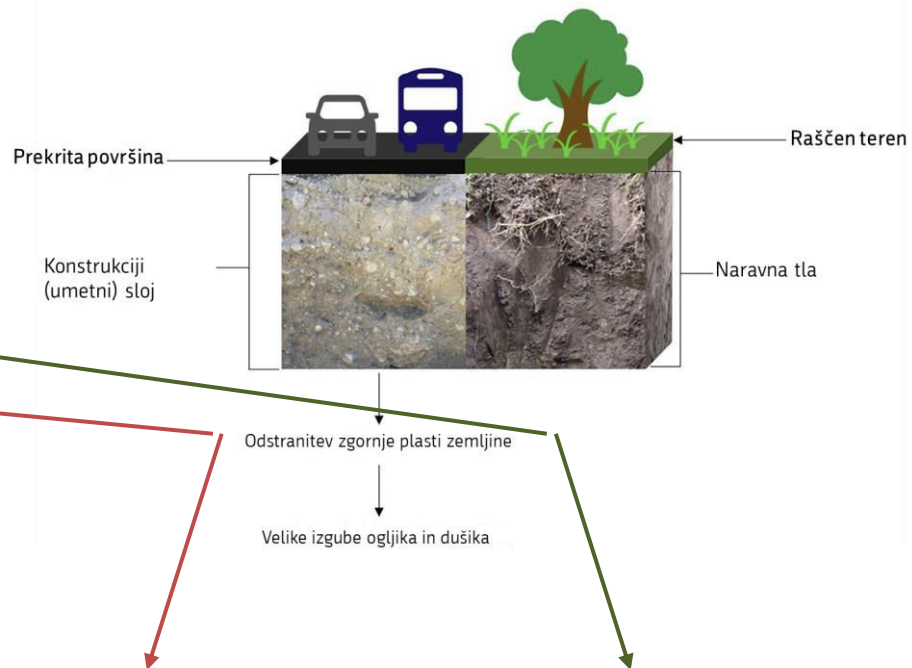
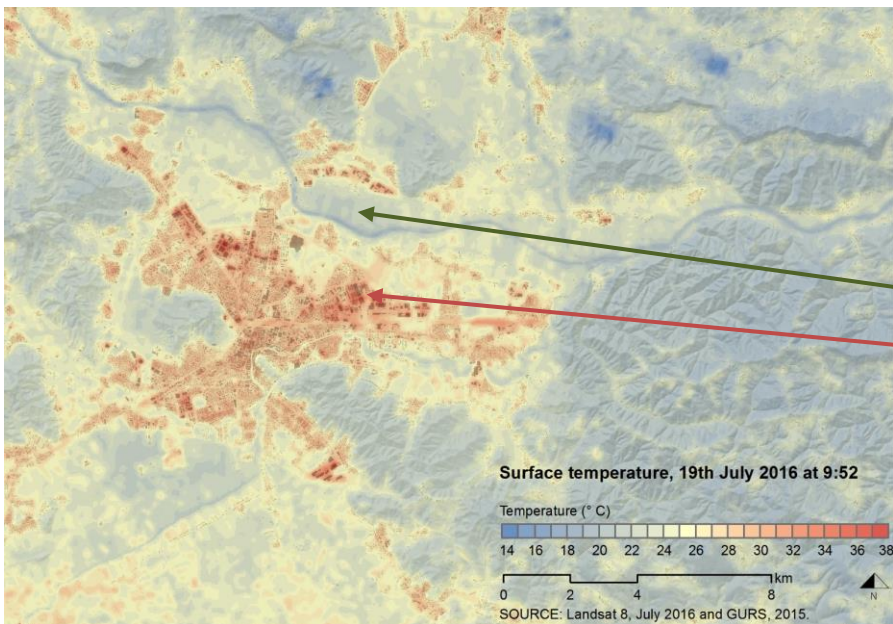

Drevored, del gradjene površine

Raščen teren, del gradbene parcele

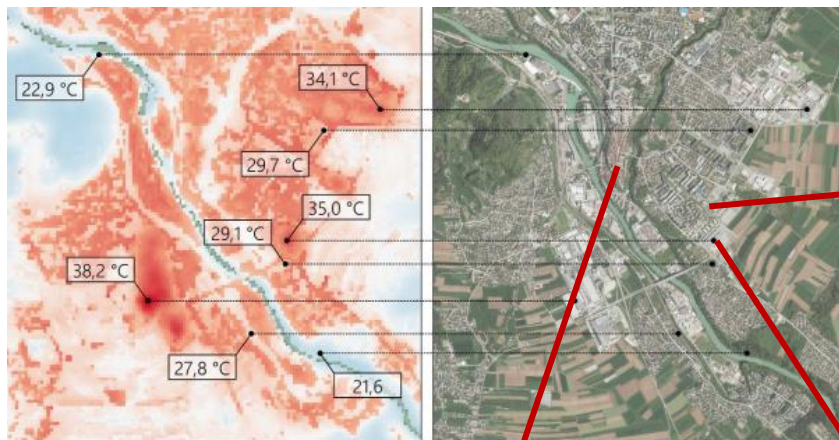
Prekriti in raščeni teren

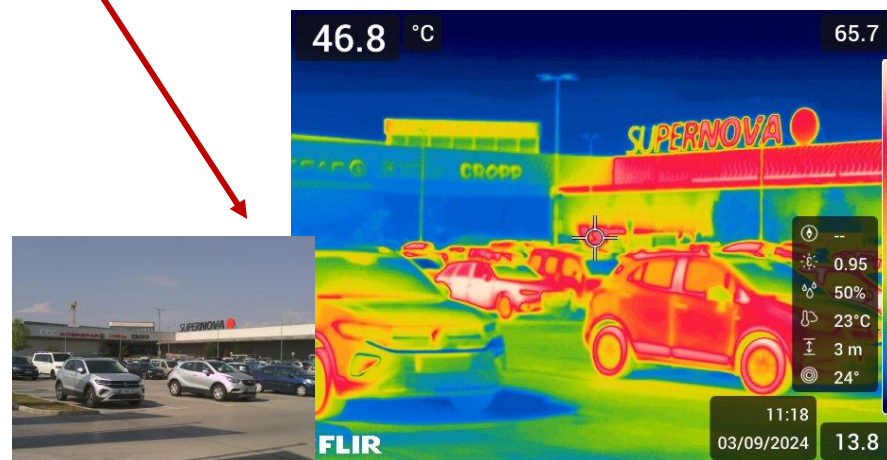
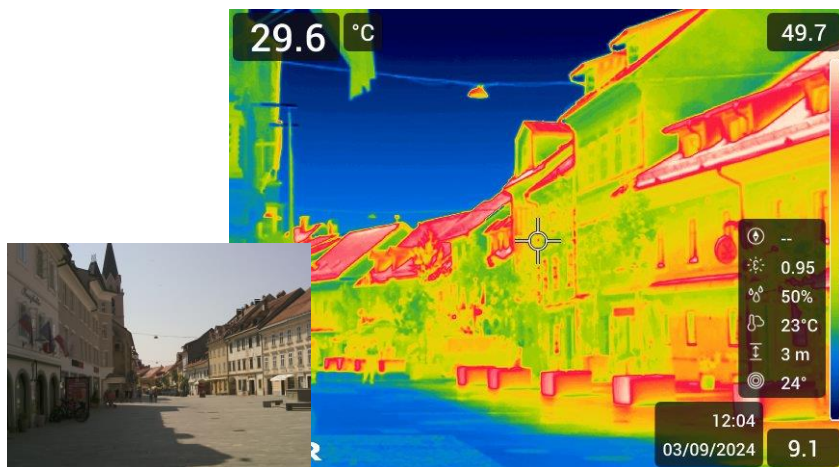
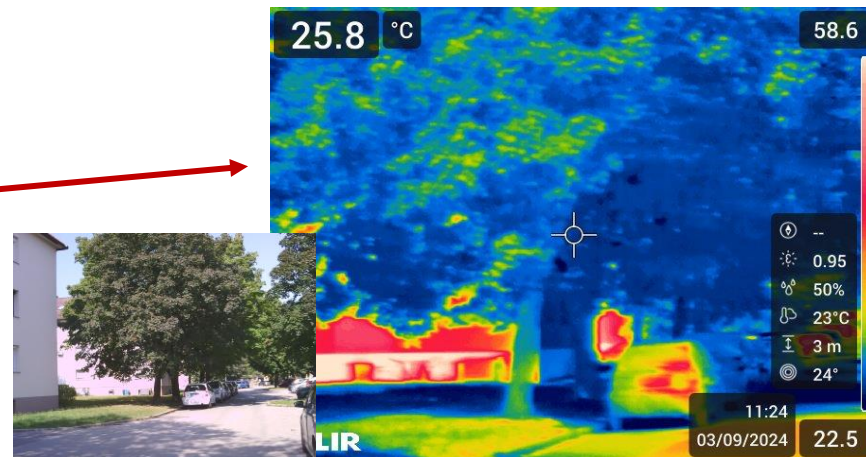
Urbani toplotni otoki mesta Kranj

meritve v sklopu EU projekt Be Ready

<https://www.kranj.si/eu-projekt-be-ready>

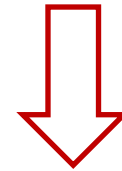
Vir: GURS, 2022; Google Earth Engine, 2023; kartografija: ZaVita, 2023
Slika 2: Primerjava temperatur zemljskega površja (UHI), v območju poletja

Namen in cilji razpisi

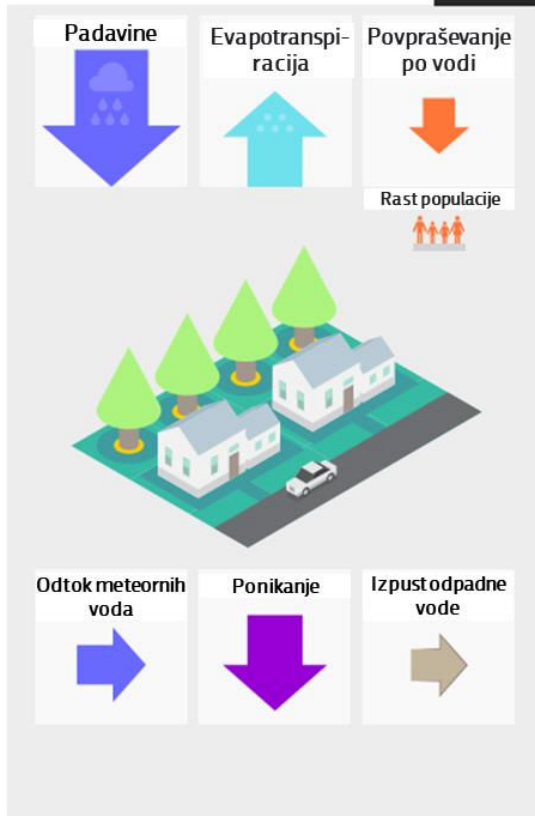

Namen Zelene infrastrukture skozi EKP 21-27

Razvoj nizke gostote

ca. 1990

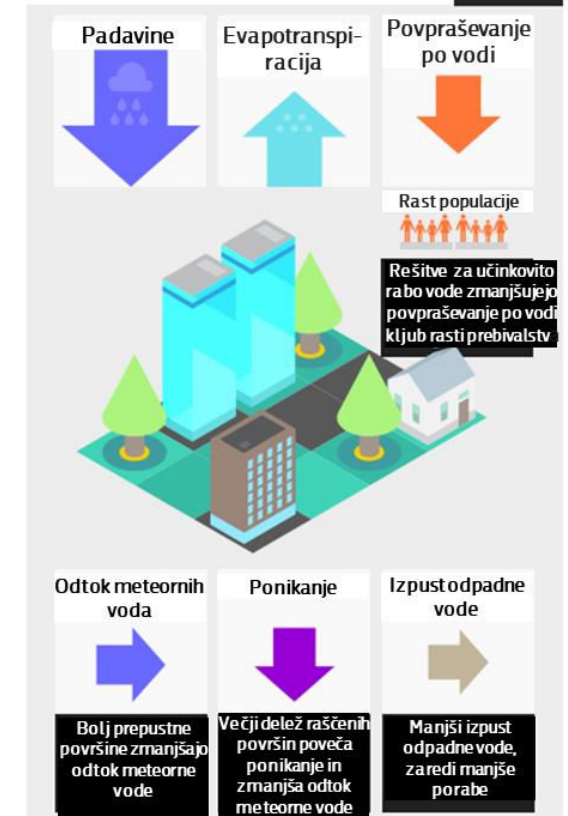
Zgoščevanje mest - velika gostota

ca. 2017

Trajnostni razvoj - prilagajanje na VPS

ca. 2020

Vsebinska izhodišča za izvajanje mehanizma CTN in DRR v Programu EKP 21 - 27

Prednostna naloga 3: Zelena preobrazba za podnebno nevtralnost

Specifični cilj RSO2.7. Izboljšanje varstva in ohranjanja narave ter biotske raznovrstnosti in zelene infrastrukture, tudi v mestnem okolju, in zmanjšanje vseh oblik onesnaževanja (ESRR)

Operacije morajo prispevati k doseganju **kazalnika rezultata:**

RCR95 – Prebivalci, ki imajo dostop do nove ali izboljšane zelene infrastrukture

VKZ cilj 2029: **146.000 prebivalcev** , ZKZ cilj 2029: **95.000 prebivalcev** ,
skupaj **241.000 prebivalcev**

RCO36 – Zelena infrastruktura, ki je prejela podporo za druge namene in ne za prilaganje na podnebne spremembe

VKZ cilj 2029: **11,3 ha** , ZKZ cilj 2029: **5,9 ha**, skupaj **17,2 ha**